

Examenul de bacalaureat național 2021
Proba E. d)
Filosofie

Testul 1

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

Írja a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. Az élet értelmének kérdésével foglalkozik:
 - a. a gnoszeológia
 - b. az episztemiológia
 - c. az emberi természet kérdésköre
 - d. a köztulajdon természetére vonatkozó kérdéskör.
2. Az emberi cselekedeteket a jó és a rossz közti különbségtétel alapján értékeli:
 - a. az esztétika
 - b. az erkölcs
 - c. az ontológia
 - d. a funkcionalizmus.
3. Az alkalmazott etika területéhez tartozó kérdéskör:
 - a. a társadalmiasság
 - b. a hibák kiküszöbölése a megismerés folyamatából
 - c. az abszolút idő meghatározása
 - d. az eutanázia.
4. Társadalompolitikai kérdés:
 - a. az identitás–másság viszonya
 - b. az egyén–állam viszonya
 - c. a jó–rossz viszonya
 - d. az igazság–tévedés viszonya.
5. Amire az élet értelmének fogalma vonatkozik:
 - a. azok a tettek, amelyek által az ember kiteljesedik
 - b. a véletlenszerű tettek
 - c. más emberek cselekedetei
 - d. a másodlagos cselekedetek.
6. A társadalompolitikai felelősség pozitív feltétele:
 - a. a szabad akarat hiánya
 - b. az ember képes legyen racionális döntésekre
 - c. a fájdalom megléte és az öröm hiányának megléte
 - d. a véletlenszerű választások.
7. Egy kérdéskör akkor tartozik az alkalmazott etika területéhez, ha:
 - a. ellentmondásos és erkölcsi tartalommal bír
 - b. konvergens gondolkodással megközelíthető
 - c. megoldásában bizonyos algoritmusokat alkalmazhatunk
 - d. nem tartalmaz ellentmondó nézeteket.

8. Az a filozófus, aki munkáiban a társadalompolitikai szabadságot taglalja:
- R. Descartes
 - Im. Kant
 - J.St. Mill
 - L. Wittgenstein
9. Az utilitarista felfogásban, a cselekedetek erkölcsösségét meghatározza:
- az elvárt következmények megvalósulása
 - az erkölcsi törvény betartásának szándéka
 - a hajlam, amely cselekedeteinket megalapozza
 - a kötelességtudat, amely megalapozza cselekedeteinket.
10. A társadalompolitikai felelősség:
- az ismeretelmélet sajátos témája
 - a politika filozófia sajátos témája
 - a lételmélet sajátos témája
 - az elvesztett idő elméletének sajátos témája.

II. TÉTEL (30 pont)

A. A baloldali oszlopban az etika sajátos elméletei és fogalmai vannak felsorolva, a jobb oldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz állítások. Írják a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását!

a. hedonizmus	1. Legjelentősebb képviselője J. ST. Mill.
b. utilitarizmus	2. Ezen felfogás szerint az élvezet az értelme.
c. eudaimonizmus	3. Központi eleme az erkölcsi kötelesség kérdésköre.
d. deontológiai etika	4. Karl Marx felfogásának központi fogalma.
	5. Szó szerinti a jó lelkiállapottal való rendelkezést jelent.

16 pont

B. Érveljen, körülbelül 10 sor terjedelemben azon tézis mellett vagy ellen, mely szerint: *az egyéni szabadság a felelősséggel áll összefüggésben!*

8 pont

C. Példázza a civil társadalom szerepét/jelentőségét az egyéni szabadság tiszteletben tartásának biztosításában egy demokratikus társadalomban!

6 pont

III. TÉTEL (30 pont)

A. Olvassa el figyelmesen az alábbi szövegrészt:

Az igazságosságra vonatkozó felfogásom, amelyet ki szeretnék fejteni, az alábbi két alapelvben foglalható össze: először is, minden olyan személy aki egy cselekvésben vesz részt, vagy ennek érintettje, joga van olyan széleskörű szabadsághoz, amely nem korlátozza mások hasonló szabadságkörét, másodsorban, az egyenlőtlenségek önkényesek, kivéve azt az esetet, amikor felelősségtejesen elvárhatjuk, hogy ezek mindeki javát szolgálják, és a társadalmi tisztségek és pozíciók, amelyekhez kapcsolódnak, vagy ahogyan ezek elérhetők, álljanak nyitva mindenki előtt. Ezek az elvek az igazságosságot, mint három gondolat együttesét fejezik ki: szabadság, egyenlőség, a közérdeket szolgáló cselekedetekért járó jutalom. (J. Rawls, Az igazságosság elmélete)

Válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. A fenti szövegrész alapján, említsen meg két gondolatot, amellyel az igazságosság kifejeződik!

4 pont

2. Mutasson rá, körülbelül fél oldal terjedelemben, amelyben a fogalmakat sajátos filozófiai értelmükben használja, a *igazságosság* és *méltányosság* fogalmai közötti összefüggésre! **10 pont**
3. Fogalmazza meg személyes véleményét a szövegben szereplő filozófiai felfogás időszerűségére vonatkozóan! **6 pont**

B. Tudván, hogy az emberi természet számos filozófiai vizsgálódás központi kérdésköre:

1. Említsen meg három filozófust, akik elmékedéseikben az emberi természetre vonatkozó szemléletet/elméletet dolgoztak ki! **6 pont**
2. Példázza, hogyan járulhat hozzá egy az emberi természetre vonatkozó filozófiai szemléletek/elméletek ismerete egy fiatal önismeret iránti érdeklődésének a kialakulásához és megerősödéséhez! **6 pont**